

та на Църквата и въ великитѣ сили на Русия се съединяваше съ действителна защита на свободата. Философията на свободата у Хомякова, защитата на политическата свобода у Аксаковци — сж били вътрешно свързани съ духа на тѣхното учение; всички славянофили упорито сж защищавали своитѣ идеи и всички тѣй или инакъ пострадаха за тѣхъ. „Въ славянофилитѣ ние виждаме не пророци, а живи носители на православната култура: тѣхниятъ животъ, личността имъ сж белязани съ сжщото нѣщо, което въ просвѣтленъ и завършенъ видъ тѣ сж разкривали въ Православието. Силата на влиянието имъ се за лючава именно, въ това, — като явление на руския животъ, като живо разкриване на творческитѣ му сили, тѣ може би, сж по-ценни, отколкото идеологическитѣ имъ построения, въ които е имало много нѣщо случайно и несполучливо“.

У славянофилитѣ не е имало ненавистъ къмъ Европа или рѣзка враждебностъ къмъ нея, може дори да се каже, че славянофилитѣ не сж били антизападници въ сжщия смисълъ на тази дума. За славянофилитѣ тежището на руската проблема е лежало въ уясняване своеобразието на историческитѣ пѣтица на Русия, — и отъ тукъ вече, отъ потребността да разбератъ Русия е произтичала потребността имъ, критически да преценятъ Западния свѣтъ. Проблемитѣ на Западъ, неговитѣ сждбини не имъ сж чужди, неинтересни, — не съ вражда и злорадство говорятъ тѣ за кризисъ на западната култура, но се опитватъ да разкриятъ причинитѣ на тоя кризисъ, за да избѣгнатъ грѣшката на Запада. Едно нѣщо е било само чуждо и отвратително на славянофилитѣ — то е робското преклонение предъ Западъ, това отричане отъ здравитѣ начала на своята страна, което наведнажъ се е срѣщало въ историята на руската интелигенция. Съ извънредна рѣзкостъ говори на едно мѣсто Хомяковъ, че въ духовното робство предъ западния свѣтъ у рускитѣ интелигенти нерѣдко се проявява нѣкаква страсть, нѣкаква комическа възторженостъ, показваща и велика умствена оскъждностъ и съвършено самодоволство.

Славянофилитѣ сж възприемали Запада каго християнски свѣтъ, — отъ тукъ чувството за дълбоко родство съ него, еднородностъ на задачитѣ и отъ тукъ сжщо свободното, а не пристрастно, не злорадно обсъждане на неговата история, на неговитѣ постижения. Въ основа на цѣлата критика надъ Запада отъ страна на славянофилитѣ лежи именно това религиозно отношение къмъ него. У славянофилитѣ това религиозно възприемане на Запада се е съединявало съ дълбоко чувство за руското